

Ochrana osobných údajov

Právna úprava v podmienkach SR

Medzinárodné pramene (aspoň 3)

- Zmluva o EU v jej amsterdamskom znení
- Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a zákl. slobôd
- Smernica Eur. Parlamentu a Rady o ochrane jednotlivcov pri spracúvaní osob. údajov a voľnom pohybe týchto údajov
- Dohovor Rady Európy o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracovaní osob. údajov
- Smernica Eur. Parlamentu a Rady týkajúca sa spracovávania osob. údajov a ochrany súkromia v sektore elektron. komunikácií

Vnútroštátne pramene

- Ústava SR
  - Čl. 19 – Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe
  - Čl. 22 – Listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov sa zaručujú
- Občiansky zákonník
  - ochrana osobnosti
- Trestný zákon
  - Neoprávnené nakladanie s osobnými údajmi
  - Poškodenie a zneužitie záznamu na nosiči informácií

Základné princípy ochrany

- Zásada zákonnosti
- Zásada správnosti
- Zásada určenia účelu spracovávania údajov
- Zásada voľného prístupu dotknutých osôb do procesu spracúvania
- Zásada nediskriminácie
- Zásada bezpečnosti
- Dohľad a sankcie
- Cezhraničný prechod osobných údajov
- Oblasť použitia
- Výnimky zo zásad

Predmet zákona – čo upravuje tento zákon?

- a. ochranu osobných údajov FO pri ich spracúvaní
- b. zásady spracúvania osobných údajov
- c. bezpečnosť osobných údajovd. ochranu práv dotknutých údajov
- d. cezhraničný tok osobných údajov
- e. registráciu a evidenciu informačných systémov
- f. zriadenie, postavenie a pôsobnosť Úradu na ochranu osobných údajov SR

Vzťahuje sa na

- orgány štátnej správy
- orgány územnej samosprávy
- iné orgány verejnej moci
- ako aj na ostatné PO a FO
  - ktoré spracúvajú osobné údaje
  - určujú účel a prostriedky spracúvania
  - alebo poskytujú osobné údaje na spracúvanie
- na prevádzkovateľov
  - ktorí majú sídlo alebo trvalý pobyt na území SR, ale sú umiestnení v zahraničí na mieste, kde sa uplatňuje právny poriadok SR prednostne na základe medzinárodného práva verejného
  - ktorí nemajú sídlo alebo trvalý pobyt na území členského štátu Európskej únie
    - ak na účely spracúvania osobných údajov využívajú úplne alebo čiastočne automatizované alebo iné ako automat. Prostriedky spracúvania
    - umiestnené na území SR
    - pričom tieto prostriedky spracúvania nie sú využívané výlučne len na prenos osob. údajov cez územie členských štátov EU

Na ktoré osobné údaje sa zákon vzťahuje?

- Tento zákon sa vzťahuje na osobné údaje:
  - systematicky spracúvané
    - úplne alebo čiastočne automatizovanými prostriedkami spracúvania
    - alebo inými ako automatizovanými prostriedkami spracúvania
      - ktoré sú súčasťou IS
      - alebo sú určené na spracúvanie v IS

Tento zákon sa nevzťahuje na ochranu osobných údajov

- ktoré spracúva FO pre vlastnú potrebu v rámci výlučne osobných alebo domácich činností, ako je vedenie osobného adresára alebo korešpondencia
- ktoré boli získané náhodne bez predchádzajúceho určenia účelu a prostriedkov spracúvania bez zámeru ich ďalšieho spracúvania v usporiadanom systéme podľa osobitných kritérií a nie sú ďalej systematicky spracúvané

Osobné údaje

- údaje týkajúce určenej alebo určiteľnej FO, pričom takouto osobou je osoba, ktorú možno určiť priamo alebo nepriamo na základe všeobecne použiteľného identifikátora alebo na základe jednej či viacerých charakteristík alebo znakov, ktoré tvoria jej fyzickú, fyziologickú, psychickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu

Všeobecne použiteľný identifikátor

- Zák. č. 301/1995 o rodnom čísle
  - Rodné číslo je trvalý identifikačný osobný údaj FO, ktorý zabezpečuje jej jednoznačnosť v inofmačných systémoch
- Rodné číslo sa tvorí: z dátumu narodenia osoby, a z koncovky, ktorá je rozlišujúcim znakom osôb narodených v tom istom kalendárnom dni

Osobitné kategórie osobných údajov

- ktoré odhaľujú: rasový alebo etnický pôvod
- politické názory
- náboženskú vieru alebo svetonázor
- členstvo v polit. stranách alebo polit. hnutiach
- členstvo v odborových organizáciách
- a údaje týkajúce sa zdravia alebo pohlavného života
- **TIETO ÚDAJE SA NEMÔŽU ZHROMAŽĐOVAŤ**

Výnimky:

- iba ak dotknutá osoba dala na takéto zhromažďovanie súhlas
- alebo na základe osobitného zákona
- ak je to nevyhnutné na ochranu životne dôležitých záujmov dotknutej osoby
- ak ide o údaje na účel zdravotnej starostlivosti
- ak ide o spracúvanie osob. údajov v sociálnom poistení

Povinné / Oprávnené subjekty

- Prevádzkovateľ, Sprostredkovateľ, Zástupca sprostredkovateľa, môžu byť aj FO aj PO
- Zodpovedná osoba, Oprávnená osoba, Dotknutá osoba môžu byť iba FO

Prevádzkovateľ

- orgán štátnej správy
- orgán územnej samosprávy
- iný orgán verejnej moci
- alebo iná právnická osoba alebo FO, ktorá sama alebo spoločne s inými
  - určuje účel a prostriedky spracúvania osob. údajov
- ak účel, prípadne aj prostriedky spracúvania osobných údajov stanovuje osobitný zákon
  - prevádzkovateľ je ten, koho na plnenie účelu stanoví zákon
  - alebo kto splní zákonom ustanovené podmienky
- to platí aj vtedy, ak tak ustanovuje právny akt Eur. Spoločenstiev a EÚ

Sprostredkovateľ

- orgán štátnej správy
- orgán územnej samosprávy
- iný orgán verejnej moci
- alebo iná PO alebo FO, ktorá spracúva osobné údaje v mene prevádzkovateľa, alebo jeho zástupcu

Zodpovedná osoba

- FO, ktorá dozerá na dodržiavanie zákonných ustanovení pri spracúvaní osob. údajov
- ak prevádzkovateľ zamestnáva viac ako 5 osôb, musí písomne poveriť zodpovednú osobu alebo viaceré zodpovedné osoby

Zástupca prevádzkovateľa

- Nie je v zákone definovaný, ale je povinný konať v rozsahu práv a povinností ustanovených týmto zákonom prevádzkovateľovi

- je povinný dodržiavať ustanovenia tohto zákona, podľa ktorých ukladá úrad prevádzkovateľovi aby ničo vykonal, niečoho sa zdržal, niečo strpel
- To isté ako prevádzkovateľ v urč. Čase

Oprávnená osoba

- každá FO, ktorá prichádza do styku s osobnými údajmi
  - v rámci svojho pracovnoprávného vzťahu
  - štátnozamestnaneckého pomeru
  - služobného pomeru
  - členského vzťahu
  - na základe poverenia, zvolenia alebo vymenovania
  - alebo v rámci výkonu verejnej funkcie
    - ktorá môže osobné údaje spracúvať len na základe pokynu prevádzkovateľa
    - zástupcu prevádzkovateľa
    - alebo sprostredkovateľa
  - ak tento zákon neustanovuje inak

Dotknutá osoba

- FO, ktorej osobné údaje sa spracúvajú

Základné povinnosti prevádzkovateľa

- Pred začatím spracúvania osobných údajov jednoznačne a konkrétne vymedziť účel spracúvania osobných údajov, účel musí byť jasný a nesmie byť v rozpore s Ústavou SR, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinár. zmluvami, ktorými je SR viazaná
- určiť prostriedky a spôsob spracúvania osob. údajov, prípadne ďalšie podmienky spracúvania osob. údajov
- získavať osobné údaje výlučne na vymedzený alebo ustanovený účel, je neprístupné získavať údaje pod zámienkou iného účelu
- zabezpečiť, aby sa spracúvali len také osobné údaje, ktoré svojím rozsahom a obsahom zodpovedajú účelu ich spracúvania a sú nevyhnutné na jeho dosiahnutie
- spracúvať len správne, úplné a podľa potreby aktualizované osobné údaje vo vzťahu k účelu spracúvania
- spracúvať nesprávne a neúplné osobné údaje je prevádzkovateľ povinný blokovat' a bez zbytočného odkladu opraviť alebo doplniť
- zlikvidovať tie údaje, ktorých účel spracúvania sa skončil
- ak prevádzkovateľ poveril spracúvaním údajov sprostredkovateľa, je povinný zabezpečiť aby sprostredkovateľ dodržiaval povinnosti ustanovené týmto zákonom

Súhlas dotknutej osoby

- osobné údaje možno spracúvať len so súhlasom dotknutej osoby, ak zákon neustanovuje inak
- súhlas sa preukazuje zvukovým, obrazovým záznamom, čestným vyhlásením toho, kto poskytol osobné údaje do IS, prípadne iným spôsobom
- písomný súhlas preukazuje prevádzkovateľ dokladom, ktorý potvrdzuje poskytnutie súhlasu

Náležitosti súhlasu

- kto ho poskytol

- kto ho dáva
- na aký účel
- zoznam osobných údajov
- dobu platnosti súhlasu
- podmienky jeho odvolania
- musí byť vlastnoručne podpísaný!

Pravdivosť osobných údajov

- Do IS sa musia vkladať iba pravdivé osobné údaje a zodpovedá za ne ten, kto ich vložil do IS
- Pokiaľ sa nepreukáže opak, tak platí že osobné údaje sú správne!

Likvidácia osobných údajov

- prevádzkovateľ po splnení účelu spracúvania zabezpečí bezodkladne likvidáciu osobných údajov
- likvidácia osobných údajov
  - zrušenie rozložením, vymazaním, alebo fyzickým zničením hmotných nosičov
  - tak, aby sa z nich osobné údaje nedali zreprodukovať

Oznámenie o vykonaní opravy likvidácie osobných údajov

- Opravu alebo likvidáciu oznámi prevádzkovateľ do 30 dní od ich vykonania dotknutej osobe a každému, komu ich poskytol
- Od oznámenia možno upustiť ak sa neoznámením opravy alebo likvidácie osobných údajov neporušia práva dotknutej osoby

Zodpovednosť za bezpečnosť osobných údajov

- za bezpečnosť zodpovedá prevádzkovateľ a sprostredkovateľ
  - chráni pred náhodným ako aj nezákonným poškodením a zničením
  - pred stratou
  - zmenou
  - nedovoleným prístupom a sprístupnením
  - akýmkoľvek inými formami spracúvania
- Povinnosť prevádzkovateľa
  - prijať primerané organizačné a personálne opatrenia zodpovedajúce spôsobu spracúvania, pričom berie do úvahy najmä použiteľné prostriedky, obsah možných rizík, ...

Kedy je prevádzkovateľ povinný vypracovať bezpečnostný projekt

- ak sú v IS spracúvané osobitné kategórie osobných údajov
- ak je IS prepojený verejne prístupnú počítač. Sieť
- ak je IS prevádzkovaný v počít. sieti ktorá je spojená s verejne prístupnou sieťou
- ak IS slúži na zabezpečenie verejného záujmu

Ak sú v IS spracúvané osobitné kategórie osobných údajov:

- Právo Úradu na ochranu osobných údajov:
  - požadovať od prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa predloženie hodnotiacej správy o výsledku auditu bezpečnosti IS
  - ak sú vážne pochybnosti o bezpečnosti, ...

- Audit bezpečnosti IS
  - audit môže vykonať iba externá, odborne spôsobilá PO alebo FO
  - ktorá nepodieľala na vypracovaní bezpečnostného projektu predmetného IS
  - a nie sú pochybnosti o jej nezáujatosti

Bezpečnostný projekt

- vymedzuje rozsah a spôsob technických, organizačných a personálnych opatrení potrebných na eliminovanie a minimalizovanie hrozieb a rizík pôsobiach na IS z hľadiska narušenia bezpečnosti
- spracúva v súlade so zákonnými pravidlami bezpečnosti IS, vydanými štandardmi, právnymi predpismi, medzinár. zmluvami, ktorými je SR viazaná
- obsahuje najmä bezpečnostný zámer, analýzu bezpečnosti IS, bezpečnostné smernice

Bezpečnostný zámer

- vymedzuje základné bezpečnostné ciele, ktoré je potrebné dosiahnuť za ochranu IS pred ohrozením jeho bezpečnosti

Analýza bezpečnosti IS

- je podrobný rozbor stavu bezpečnosti IS, ktorá obsahuje najmä
  - kvalitatívnu analýzu rizík, v rámci ktorej sa identifikujú hrozby pôsobiace na jednotlivé aktíva IS spôsobilé narušiť jeho bezpečnosť a funkčnosť

Bezpečnostné smernice

- popis bezpečnostných, organizačných, personálnych opatrení a ich využitie v konkrétnych podmienkach
- spôsob, rozsah, periodicitu kontroly osobných údajov
- ako sa budú riešiť špeciálne udalosti, ako sa obnovia osobné údaje, ...

Povinnosti zodpovednej osoby

- súčinnosť pri plnení úloh do patriacich do jeho pôsobnosti
- na požiadanie je povinná predložiť kedykoľvek úradu svoje písomné poverenie, a preukázať rozsah získaných vedomostí odborným školením
- dohľad nad plnením základných povinností prevádzkovateľa podľa, parag. 6, ktorý vymedzuje tieto základné povinnosti prevádzkovateľa
- použitie oprávnených osôb

Úrad na ochranu osobných údajov

- sídlo v BA, vykonáva dozor nad dodržiavaním zákona o ochrane osob. údajov
- Ak osobné údaje spracovávajú spravodajské služby, tak dozor nad ochranou osob. údajov vykonáva Národná rada SR podľa osobitného zákona
- Úrad prijíma opatrenia na vykonanie rozhodnutí Eur. Komisie vydaných v oblasti ochrany osobných údajov
- Úrad spolupracuje pri výkone dozoru nad ochranou osob. údajov s obdobnými orgánmi dozoru v zahraničí
- Priebežne sleduje stav ochrany osobných údajov, registráciu informačných systémov a vedenie evidencie o IS
- odporúča prevádzkovateľom opatrenia na zabezpečenie ochrany osobných údajov

informačných systémoch, na tento účel vydáva v rozsahu svojej pôsobnosti odporúčania pre prevádzkovateľov

- kontroluje spracúvanie osobných údajov v IS, ukladá sankcie pri zistení porušenia povinností uvedených v tomto zákone
- podáva oznámenie orgánom činným v trestnom konaní pri podozrení že ide o trestný čin
- vykonáva registráciu IS zabezpečuje sprístupnenie registrácie
- podieľa sa na príprave všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany osobných údajov v rozsahu svojej pôsobnosti vydáva všeobecne záväzné predpisy
- vyjadruje sa k návrhom zákonov a k návrhom ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov

Vrchný inšpektor, ostatní inšpektori, predseda úradu a podpredseda úradu sú oprávnení:

- vstupovať na pozemky do budov alebo miestností prevádzok a zariadení, kde sa spracúvajú osobné údaje, môžu vyžadovať doklady, iné písomnosti, vyjadrenia a informácie, údaje spracúvané na pamäťových médiách vrátane technických nosičov údajov, výpisy a zdrojové kódy programov, ...

Postup pri vybavovaní sťažností

- Podanie, ktoré má mať povahu sťažnosti musí obsahovať náležitosti podľa zákona
- Ak sťažnosť nemá náležitosti, tak dostanete vyzvanie na doplnenie sťažnosti a v prípade ak tak neurobíte tak je neoprávnená, nie je možné zistiť, čoho sa domáhate
- Ak neuvediete meno a priezvisko, tak je sťažnosť anonymná, údaj sťažnosť prešetrí, vybaví
- Má lehotu 60 dní
- Písomným informovaním o tom, ako bola sťažnosť vybavená sa považuje za vybavenú

Informácie je možné získať na základe zákona o slobodnom prístupe k informáciám!